

Đức tin Hoàng tử cùng vợ đi săn, dân thành Ca Tí La Vô lo sợ a so n nhng cây c nh tr c nhà, h xây nhng ch u hoa nào có màu t i đ p nh t quay m t ra phía ngoài đ ng đ đón chào v Thái t . Ng i ta ch đ i nhìn khuôn m t hi n t v i đôi lông mày dài và m m l n trên đôi m t xanh nh dòng n c bi c c a sông H ng, dáng đi u dũng đ c và thân hình n nạng c a v thi u niên lúc nào cũng đ n đ u m t b n lính k vai đeo binh khí sáng chói, hùng h trên nhng con ng a m p m p. Ngày nào Thái t đ o ch i thì đêm đó nhng ti ng đàn c a các thi u n trong thành vang lên, v a qu n quit, v a nã nung, khi n cho nhng hoa xung quanh v n hình nh say nh c mà quên m t h ng c a mình bay t n đâu đâu và nhng k láng gi ng cũng ng n ng b đ v i c làm ng i th nh pho t ng.

Ng i ta u ng công ch đ i chi u hôm y. Các hoa đ p ch khoe s c v i khách qua đ ng. i phía c a thành Thái t đã b đ cu c đi săn. Thái t Thích Ca th y c nh trái ng c gi a thân th m nh kh e c a mình nh m t cái cây đang l n, v i m t hình vóc x u xí c a ông già kia nh que c i khô: râu tóc b c ph b m ra nh lông lá c a m t con v t, thân ông cong qu p, tay v i sát đ t nh ch c bò.

- Có nh v y đ c chẳng? M t ng i tráng ki n nh ta bây gi m t ngày kia cũng th ?

Th i t  t  b  o r i quay ng a tr  v .

T i h m  y  nh   ng v ng v c tr n l u   i nh  vua. Hoa k  c  l  tr ng hoa viên s ng l n nh  ng c. Vua T nh Ph n      c th  v  cho hay, Th i t  b     cu c   o ch i v  g p m t c  gi . Vua b n m  ngay cu c khi u v    i mu n ng n   n hoa    l m khu y Th i t . Nh ng Th i t  Thích Ca v n không qu n   c   ng gi a v  m u r u t c b c h nh nh  l i hiện v  tr n c c khu n c y   hoa viên   i  nh   ng b ng b c.

Vua lo s  s n s c   n Th i t  nh  v y, v  ch  c  m t m nh Th i t  l  ng  i k  v . Th i t  l  m t thi u niên  nh tu n m i 19 tuổi ng  i    th ng thu c c  c c ngh . N o thi n v n,   a l y, ngh  lu n, thi ph , v n ch  ng,  m nh c, h i ho , b i to n, ph  ch , v  ngh , tr ng ngh  n o Th i t  c ng l  ng  i xuất ch ng. Không nh ng v  th  m a vua y u qu i, vua y u qu i Th i t  v  Th i t  l  k t quả của cuộc nh n d y n   m th m gi a vua v  hoàng h u Ma Ha Ma Da. Th i t  l  m t m i t nh thi n li ng c a Hoàng h u    l i cho vua   th  gi i n y.

19 n m v  tr  c, m t   m n m m ng, Hoàng h u th y m nh l c vào khu r ng hoàng vu. M t con voi tr ng s u ng    n ve vuốt b  m i. M t h m bi t m nh th  th i, Hoàng h u m i   m chuy n  y n i cho vua nghe. Vua   n l  m t   i m ng t t v  r t vui mừng v  vua    50 tuổi r i v  Hoàng h u c ng x p x  tuổi vua, n u m y ra, Hoàng h u sánh   c Hoàng nam, vua s  c  ng  i k  v .

Theo t c  n    ph i v  nh  cha m  m    . M t ng y   v  n L m T  Ni n  c C u Ly qu  h  ng c a Hoàng h u Ma Ha Ha Da, chim k u không ng t tiếng, m t tr i l n cao ch i s ng h n c  m i ng y.   m  y c c kh m hoa   u t a h  ng th m ng o ng t. Hoàng h u Ma Da ra   o   v  n hoa của vua Thi n Gi c ( nh b ), th  th n nh n tr ng b  nguy n c u: “H i nh ng   ng thi n li ng h y ph  h  con con t i sau n y tr ng s ng nh  m t tr ng kia, tr  tu  c a n  s  r ng r i b o tr m c  th  gi i nh   nh s ng m t tr ng”.

Sao   n   n th a, tr n b u tr i   n th m. R ng   ng b ng s ng m t ph i v  n. Hoàng h u b ng th y   u b ng, b  t a vào m t c y V   u.

M t tr i v a l n t a  nh s ng v ng  ng kh p v  n L m T  Ni, m t tr  l t l ng x nh   p v  to n v n h n c  nh ng ch u ng c   c i tr n. Tr   y l  Th i t  Thích Ca.

Tối hôm Thái tử bèn dẫn cuốc đi chơi vui, nét trầm ngâm vẫn thoáng trên gương mặt sáng long tinh anh... Muốn gì sau cho Thái tử, ngày nào vua cũng dắt ra nhàn cuốc chơi trong cung đi nữa. Các bên ca nhi vũ nữ cùng các đào hát thảy đàn tha hồ được dịp trỗi tài. Vua lại còn ra “Chơi” xem ai có võ thuật hay đem vào cung để làm vui Thái tử được dịp hân hoan.

Ngay khi ta đem đến nhàn hoa quỳnh to bằng cái đĩa lớn, nhàn hoa lài cánh ta bằng cái hân, nhàn hoa sen vàng nở lá bên mùa, nhàn cây chuối trăm buồng, nhàn giồng quai vạt núi biếc, nhàn san hô, ngai cùng các thứ chơi mĩ trêu khéo léo. Trong các thứ này có con ngai làm cho Thái tử chú ý đến. Con ngai và đẹp và khôn ngoan. Mình may đẹp đến, bên chân thon thon, nó đứng bên cạnh nhàn con ngai to lớn nhàn trong cung, thì nhàn con này cũng thành thục bé, nhàn hình hài của nó làm sao sánh với với màu sắc của nó, trông đen trong mắt nó có mắt sắc đen lánh nhàn hân huy, móng chân của nó đi vào trong thì sáng lên nhàn sáng tê giác, lông nó mượt và trăn nhàn tuyt trên núi Hy Mã Lạp Sơn, bên của nó óng ánh nhàn vàng mĩ mĩ và quanh của nó có nhàn vân màu ngũ sắc đến lên nhàn mắt của vũ ng. Chua hân đâu, ngay khi ta lại khéo đeo hai chân trăn của nó hai cái lông của âm dương, lúc ngai a chơi thì nhàn nhàn hoà lên mắt đi vào xao xuyến và huy bí nhàn thì ngai suôi chơi trong đêm khuya, giồng chim riú rít trong rừng xa. Có tối hôm được con ngai này, Thái tử cũng khuấy được nhàn buồn. Nhàn đêm đến, vua còn sợ không có gì để giải trí cho Thái tử, nên bày ra không nhàn nhàn cuốc vui. Đêm hôm này cũng nhàn mĩ hôm, trong cung đến có múa hát trà thi, được ánh nhàn cây nở có ngai lớn to nhàn bó đuốc, các vàng bên ngai ngai khảm trên các cây cột, trên trên nhà, trên các áo mào của ngay khi trong thì đến phôi nhàn chiếu lên muôn ngàn màu sắc. Hân ngai trăn bên phía tả ra ngai ngai và rêu trong nhàn ngai của thảy tinh đến màu nhàn muôn hoa mĩ mắt vũ nữ xuân, các vũ nữ đến thi tài múa hát, thân hình uyển chuyển theo âm nhàn nhàn nhàn gợn sóng, mắt mây thì nhàn nhàn hao sen mắt buồn mĩ mùa hè. Đi vào múa rồi thì nhàn. Chân tay hân nhàn làm bằng mắt thêu sếp, thêu bết gì rồi để o tha hồ để cho mắt bàn tay vô hình uốn nhàn. Mắt ngay khi chua thảy của nhàn này, nhàn vào đây e thảy mình đã lên tiên. Nhàn nhàn nhàn của nhàn đẹp này với của mắt Thái tử quen lắm rồi. Đêm này ngay khi ta mĩ mắt ngay khi con gái và tài và sắc đến giúp cuốc vui.

Các vũ nữ và kéo vào, mắt thì u thảy quyn áo trăn ngai bên đến, nét mắt của nàng mắt cách ngây thơ và hân nhiên. Trên tay nàng cầm mắt cây đàn chín dây, nàng cúi chào rồi quyn xu ngai giũa chiếc thêu m xanh nhàn mắt đoá hoa mĩ của mắt vùng lá biếc.

Ngay khi ta không rõ nàng đàn bên gì. Toàn x Ca T La V chơi ai được nghe. Ngay khi nghe bên đàn này đến có mắt mĩ sau khó giải trong lòng cũng có thảy người được, đến có tánh giốn đến đến đâu cũng thảy trỗi ôn hòa. Mắt bên đàn khi nhàn cho ngay khi ta thảy sáng cõi trên này là mắt cõi êm ái. Cầm mĩ lớn nàng nhàn tay, ngay khi nghe lại không biết từ đâu có tiếng chim ríu trong nhàn lên đến thì p theo. Nàng đã khéo luyến thì được mắt con chim khôn ngoan và bết nó

đều trên cây đàn. Ngồi ta thấy con chim y hòa mặt bạn phần của mặt cây đàn, không ai nghe thấy chim bay ra là là của con vút xinh xinh kia. Đàn xong, nàng cất tiếng hát. Chao ôi! tiếng hát là trong lòng mọi tiếng đàn, khi lên khi xuống như hờn hò trước với điếu ao rồi riêng của tiếng người. Trước khuôn mặt ngây thơ của người hát và giọng ngân trong trẻo, lòng ghen tuông của các cung đàn không có thể có nữa.

Nàng dứt tiếng hát, Thái tử thấy khoan khoái, các người trong tiệc như ngây như dại, tất cả này đều giữ gìn hờn để nghe, bây giờ mới dám thở ra. Thái tử quay lại mỉm cười, mặt người thì vẫn đã nhanh như u sầu: “Tâu Thái tử! Nàng Ơu Đà Di, dòng dõi Bà La Môn”.

Như có mặt trên mình người, Thái tử vui vẻ hờu như xóa đi cái buồn xa. Thế với được vui lây nên có người dám vui đùa như như lúc Thái tử không có gì phiền não. Thái tử đi với người hờu từ từ như anh em. Mặt người thì vẫn thờ ơ Thái tử.

- Thái tử có như cái nhà trống rồi như hoa ở phía nam hoàng thành?

- Nhà này có gì lạ, người sẽ bỏ ta nghe!

- Bẩm Thái tử! Đó có như tiếng nhạc, mà không có ai xem này được nghe, hờn may có mặt mình tôi.

Thái tử mỉm cười như là cái đêm nghe đàn trong cung.

- Hay hờn tiếng nhạc của Ơu Đà Di chăng? Thế thì người hãy dẫn ta đi đến đó.

- Bẩm Thái tử chính là Ơu Đà Di.

- Sao người sẽ bỏ cho ai được nghe?

- Bm Thái t m t đêm r t khuya, m t đêm mà kinh thành Ca T La V đ u say trong giấc ng , hôm y tôi đ c ngh , phóng ng a v thăm nhà. Lúc qua đ y tình c nghe đ c tiếng đàn thanh thót ngời nhà kia đ a ra. Tôi đ ng ng a ng ng n quên m t vi c v thăm nhà. Bm Thái t , tôi đã nghe m t khúc hát k l h n khúc hát trong cung hôm tr c.

- Th thì ta r l i này.

Thái t Thích Ca v a nói v a r ng a sang tay trái, các th v đ u m m c i sung s ng b c theo ng i.

Vó ng a r m r trên đ ng s i, gió th i cái b m óng ánh t vàng c a con ng a đi qua l p áo nhung tr ng cài khuy đ c a Thái t . Cái khăn tr ng l n trùm ngang trán đ l ng c bào, m t n t th t n i cao gi a hai hàng lông mày và ph ngoài m tóc đen nh mun, s i tóc nào cũng u n tròn v phía h u.

D i màu tr i xanh th m, tr c m t Thái t xa xa m t thành ph hi n lên trong quang đ ng. Thái t , trong m t phút, đã nghĩ đ n nh ng nóc nhà kia là c a th n dân d i quy n vua cha. Mà trong đám nhà y, l i có ngôi nhà c a ng i con gái tài hoa. Thái t l i hình dung ng i đánh đàn hôm tr c.

V a lúc y có nh ng tiếng rên kh kh bên đ ng l t vào tai Thái t . Thái t quay l i h i th v :

- Hình nh có ng i rên, các ng i hãy l ng tai nghe có ph i ch ng?

Các th v l ng tai nghe r i đ ng thanh tr l i:

- Bm Thái t qu có.

Tiếng rên rở m trong mọt búi cây bên đống. Bên búi cây, mọt ngói đen dũi gầy đét, dũi đã rớt tóc, da dũi lò ra nhợt nhạt, khắp thân mình dũi lúi ghê s, c thân hình bnh nhân xông lên mọt mùi rớt hôi hám khiến cho ngói xem không dám dũi g. Tên y là mọt tên húi thu c v phái Bà Li A, là mọt phái h c p n Đ b khách qua đống đá vùi xu ng dũi nh mọt con v, vì không ai mu n g n mọt ngói bnh mọt giai c p mà ngói ta cho là hèn mọt. Nghe tiếng có ngói dũi g, nó g n dũi hai tay c t bàn nh hai cái cẳng lên tr i và đôi mọt nó g n nh mọt h t tròn đen cũng c m dũi nhìn lên cao. Nh tu ng nó không còn tin r ng nh ng ngói dũi ng lo i c a nó còn th ng xót nó. Tr c c nh y Thái t bu t mi ng than:

- Còn cách gì ch a dũi c n a chẳng?

Mọt ngói theo h u ti p tr i:

- B m nh dũi b nh húi ghê g m kia thì không còn ph ng thu c gì ch a dũi c.

Thái t Thích Ca c i áo mình – cái áo nhung tr ng có cúc dũi và ch vàng thêu tr c ng c dũi p cho k kia r i cùng th v quay v .

Trên đống v, đôi mọt Thái t Thích Ca tr nên bu n bã, lúc nào trên g ng mọt cũng t đáng dũi chiêu suy nghĩ. Vua tìm h t cách dũi làm cho Thái t vui mà cũng không có hi u qu gì. Tình c mọt hôm vua s c nh dũi ngói con gái đánh đàn. Vua ng m nghĩ, có l Thái t bu n b c vì c nh cung c m có v ti u t y, cung t n m n không bi t trang dũi m, không có tài ăn nói dũi gi i bu n Thái t, h a may còn có con bé này; hôm tr c ta nghe nh ng khúc hát c a nó cũng ph i mê m n tâm th n, th y mình quên h t nh ng phi n mu n dũi. mà ph i, nó là dòng dõi Bà La Môn, tài gì mà không có s c h c uyên thâm, gi i h nh nghiêm ch nh. Ta s nh nó xem sao.

Nghĩ nh v y bèn sai ngói m i u Đà Di vào cung, nàng khiêm t n tâu r ng:

- Tâu Hoàng th ng, ân dũi c Hoàng th ng h u khắp c th n dân trong n c, ai ai i không

truyền tụng, tôi nhớ hết bài dithyramb ánh mặt trời, nhớ hết nấc trong bụng. Bởi lâu chưa biết tên họ ông nhà ông ân huệ cao siêu của Ngài, bây giờ Ngài lấy thác cho công việc theo họ Thái tử tôi rất lấy làm vui, nhớ ông cũng lấy làm sợ.

- Nàng u Đà Di, tài đức của nàng sẽ được của nàng đây ai lấy không biết, hãy nhân dịp này để lòng trung thành của nàng.

Hôm nay vua đến khuyên Thái tử:

“Đã biết bao lần ta phải nhớ lại rằng ta chỉ còn một mình con ở trên đời này là ta quý mà thôi. Đã biết bao lần con làm ta phải âu sầu như đến một con chẳng? Ôi? nếu con biết nhớ ông sẽ mong mỏi của mẹ con lúc tuổi tác cao mà vẫn chưa thai nghén, nếu con biết nhớ ông lúc mẹ con cùng ta sung sướng vui vẻ gì con mẹ ông không của mẹ con. Ôi! Nếu con biết nhớ ông như hôn hoan của mẹ con lúc mang con trong lòng cứu nguy cho con sau này được hạnh phúc. Còn mẹ lại con không vui ta buồn ngủi từng ngày như đến một con và tiếc rằng không còn một con ở đây để dành con cho ta”.

- Thưa cha, con đã là đứa con biết hiếu, con xin từ nay yên vui để cha bớt lòng, để linh hồn mẹ con được như nhàn trên chín tầng trời thảnh thơi. Mẹ con bây giờ còn làm sao giúp được con nữa, mà con cũng vậy, hình như mẹ con còn có tìm đâu được ở trên đời này.

Như biết được Thái tử Thích Ca sắp rời vào bụng của mình, vua vẫn ôn tồn không lời sung sướng của mình.

- Lạy con nói nhớ ta như đến một việc mà ta quên hẳn đi.

- Thưa cha như là việc gì?

- Còn một người sống ở thành này rất gần mẹ con ngày xưa.

- Th  a cha người   y l   ai con muốn tìm cho g  p.

Ph  i,    ngh   của con rất hay, v   t  i nghiệp cho con, con vừa ra   i     c b  y h  m th  i m   con v  i t   gi   v   n L  m T   Ni, người con mu  n ch  ng ai xa l  , ch  nh l   n  ng     u    a Di, người   nh   n h  m trước.

T  i        hoa viên,     u    a Di ng  i tr  n m  t gh   da trước m  t vua v   Th  i t  . Tr  ng   n     t  a m  t th     nh s  ng huy  n   o tr  n th  nh qu  ch, nh  ng c  y tr  c cao v  t nh   mu  n n  u theo   i   u nh  c do ch  nh d  y t       i m   i ng  n tay t  i t   đưa ra b  n c  nh, nh  ng kh  m l  i    y tr  u nh  ng hoa c   h   ng ng  o ng  t khi  n cho nh  ng người h  u    ng b  n    u c   ch  t ph  t cho m  y c  ng tr  n   n m   m  ng nh   nh   th  i s  .

H  m sau vua ban cho cha m       u    a Di v  ng ng  c ch  u b  u     rước n  ng vào cung. Tuy     c tr  ng th   ng   ng b  a c   không kh  i buồn v   xa con.

- “V  ng ng  c ch  u b  u c   qu  y    u b  ng t  nh m   con. Xa con m      y l  m    u l  m. Con h  y c  n nh  , r  i    y ai s  n s  c con. Tuy vậy   nh nh  a vua không ai   m tr  i. M   c  u nguy  n cho vua v   Th  i t   s   y  u m  n con nh   th  y m      i v  i con v  y”.

    u    a Di   n   i m  :

- “Con     l  n r  i m     ! L      u con ph  i b  t m   lo   ng cho con. Hoàng t   người r  t hi  n l  nh, nh   m       th  y nh  ng khi Ng  i    o trước c  a nh  a ta. Con s   c   l  m cho Người vui, th   n  o Ng  i c  ng ch   u con nh   m   v  y”.   ng c     t b  n r  n h  n, kh  y  n con:

- “Con     15 tuổi r  i    , g  ng m   gi   g  n t  m t  nh. Con ph  i lu  n luôn khi  m t  n n  t na nh   nh  ng ng  y s  ng g  n th  y m   v  y, v   ch  c v   c  a c  i     l  m h   t  m t  nh con người l  m    . Th  i con c   vui   i, th  y m   c  ng m  ng cho con”.

u Đà Di cúi đầu vâng lời cha mẹ, rồi nàng chực tìm em, mẹ t c u bé đang loay hoay dán mẹ t con di u nh .

- Em ơi vui vẻ nhé ! Đang làm phiền cha mẹ, rồi lúc nào chị sẽ đem quà bánh về cho em. Em sẽ thay chị cho các con vật mình nuôi ăn uống. Luôn luôn sẵn sàng chị đang đánh đập nó.

Nói đó nàng kéo tay em ra vườn để thăm lại nhàn nhàn c nh vật thân yêu. Cây khế mà d i g c nàng đã bao lần nghe hát, nghe đàn cho c nh nhà nghe.

- Nàng đi còn có ai mà hát d i đêm trăng nữa?

Cây hu than:

- Ai vu t ve tôi? Tôi n hoa cho ai?

Hoa h ng nũng n u:

- Tôi l y tóc ai mà búi n a?

u Đà Di trả lời:

- Các b n ơi, th y mẹ tôi và em tôi lại sẵn sàng h n tôi n a kia.

Đàn ng ng lúc b y gi d i n c lại kéo lên:

- Rồi đây ai chìa tay cho chúng tôi m?

- Em tôi sẽ đưa bàn tay xinh xắn hơn tôi cho các ng.

Như c trong h cũng phng ch u:

- Chỉ u chỉ u ai soi bóng trong lòng tôi n a?

- Còn có em tôi soi bóng trong lòng c a ng, em tôi còn ngoan ngoãn hơn tôi, đẹp đ hơn tôi.

Bầu câu và các th chim trong vườn cũng bay đến.

- Nàng đi th t đ y à? Vng nàng chúng tôi hát cho ai nghe đây và ai hát cùng chúng tôi?

- Có th y m tôi và em tôi nghe nhng đi u thánh thót c a các ng, gi ng em tôi còn t t hơn gi ng tôi, sẽ hòa cùng các ng.

Con chó lúc b y gi cũng ch y qu n quít bên chân nàng:

- Nàng đi, ai vu t ve tôi và d t tôi đi d o?

- Em tôi vui đùa v i ng.

Lúc y con chim nh c a nàng nuôi ở đâu cũng bay đến:

- Tôi nhớ t nhớ nh theo nàng.

- Em sẽ theo ta và ở u trên cây đàn c a ta.

Lúc cha m và em ở a ra ở n c a, nàng nhớ nhớ vì c gì, quay lại b o em:

- Em có nhớ nhớ ng nhà tu hành ngày ngày ở n xin ăn tr c c a, em sẽ kính c n em các th c ăn ra bi u l y em .

c a xe ng a đã s n sàng ở đón l y nàng vào cung đi n. Nhớ ng ng i theo h u nghiêng mình chào đón.

V cung, u Đà Di tìm h t cách ở làm cho Thái t vui. Tr c v h n nhiên c a ng i con gái y, Thái t không th bu n ở c n a. Ngày nào Thái t cũng cùng v i nàng c i ng a đi ở o trong khu v n r ng xanh thung. Bên c nh nhớ ng óa hoa t i s c, nhớ ng lá bi c xum xuê bi t hót b ng ti ng chim. V Thái t là bà Da Du Đà La r t yêu m n nàng vì nhớ nàng bày v nhớ ng ở u hát nhớ ng bài đàn cho con bà. u Đà Di l y nhớ ng l i r t ở u dăng ở khuyên b o nhớ ch v i em. Ở i v i nhớ ng ng i h u h lúc nào nàng cũng t ra là m t ng i v a nhữn nhớ n v a khoan dung. Nàng l i đem lòng yêu m n t t c nhớ ng ng i xung quanh nàng. Nàng l i bi t t tay đi hái nhớ ng lá thu c ở ch a b nh cho nhớ ng ng i ở bên nàng trong c n nguy hi m.

Nhớ ng ở ở i h ở c nh u ng i m n chu ng thì l i tăng ph n c m t c ghen tuông c a nhớ ng ở a ti u nhân. Cũng may ở trong cung ch có m t ng i ng m ghét u Đà Di mà thôi, ng i đó là m t cung t n tên là Sai A.

M t b a u Đà Di vào phòng mình th y qu n áo treo trên móc ở u b con gì nhớ m th ng c , mà căn phòng cao ráo y làm gì có dán hay chu t. Hôm khác nàng th y cây đàn t nhiên ở t m t m y dây, nàng ph i nh c công m t bu i ở bu c dây cho đúng ở u. Có hôm nàng sẵn sóc ch u hoa quý ở nh đem bày ở phòng sách c a Thái t. Bu i sáng hoa ở ch u v a n xinh

tôi, thôi mà chỉ u đến nàng phải khóc, vì không thấy hoa ở trên cành nữa. u Đà Di đoán có ai ngấm hủi mình, nhưng nghĩ mãi cũng không nghĩ ra là ai, vì trong cung mới ngấm ở đây với nàng đâu thôi thôi. Nhưng trong khi nàng không biết ai ngấm hủi mình, Sai A lại càng nghĩ ngợi nhưng mà u không hề dám nói. Nhưng họ không ngờ làm một việc để cho a chắc hẳn là ai mà mình lại bị lừa dối đến cho mình.

Một tối họ bị bắt thôi nào u Đà Di cũng ngủ rất say vì nàng phải đàn khuya, họ khuyên một đứa trẻ trung thành của họ lên vào phòng của u Đà Di theo lời dặn của họ.

u Đà Di thêm thì phải ngủ trên chiếu nằm trên giường, đôi tay nhỏ nhắn của nàng trong giấc ngủ vẫn không rời cây đàn chín dây. Con chim xinh xinh đang đậu ở đầu giường. Cái dáng điệu u ngủ đáng yêu và vô tội ily, ai ngờ đến gần trước mà nghĩ đến những chuyện gì thì phải.

Lúc này con họ của u ngủ cũng cùng tên với a đến bên giường lính canh ở trước phòng của u Đà Di. Nó toàn lấy thuốc mê ra bắt theo lời dặn của Sai A nhưng nó lại ngủ nghĩ: anh này say ngủ như chết, có bắt cũng phí, để lát nữa ta bắt cho cô bé này cho nhieu, càng nhieu càng mê lâu ta càng dễ hành động.

Nó mơ màng, một cơn lo lắng thì trước, bỗng sáng ngời ánh lính họ u ngủ lăn trên đất. Nó mơ của nó vào phòng u Đà Di, con chim thấy đến gần u rú rít và đến một tay ngủ ở con gái đang ngủ. Nhưng vì họ của u Đà Di say mê nên không biết gì. Con họ của Sai A tức khặc rút một ít thuốc rảy trên mặt nàng và đưa tay xoa đầu con chim. Chim sợ sợ bay lên một góc phòng, nhưng nó vẫn kêu rú rít. Con thôi lại rút trong túi ra một cái hộp con. Nhưng tay nó đến gần phải lại. Trước khuôn mặt họ thì đang nằm ngủ say, nó cảm thấy như đến gần một vật gì trong sách, rất quý báu, nó muốn ôm chầm lấy để thu tất cả mọi tài lại. Nó quay đi không nên làm họ con ngủ đang ngủ yên nữa. Ngủ nàng u Đà Di như như lên xuống hình như nàng ngủ một giấc vô cùng êm ái. Nhưng con thôi quay lại sợ như phần thì ngủ của Sai A hứa cho nó. Đến giờ thì bao giờ cũng có một số mệnh xui giục người ta để làm bậy. Phần vì ham tiền thì ngủ, phần vì sợ nên không dám có việc sợ bắt cho hành họ, con thôi mơ màng quay vào. Nó quỳ quỳ rút cái hộp ra. Nếu nó lạnh tay một tý thì người con gái họ kia không còn ở trên đất này nữa, nhưng tay nó run lật bật, một con rít trong hộp đáng sợ rồi trên mình u Đà Di, lại có bú ily họ rồi bò thong lên tay nó, nó khiếp sợ quá hét lên, lúc này tên lính họ u với a thì nhấc và con họ của u Đà Di ở phòng bên cạnh nghe tiếng rú chạy vào. Con thôi của Sai A không tài nào thoát khỏi. Trong lúc kinh hoàng nó thú tội lại. Không may chính nó bắt đầu u vào nhà giam xét hỏi và nhưng viên lang y đã đến giờ thu thuốc mê cho u Đà Di. Cầm u của Sai A bắt tội lại. Vua tức giận lắm đến đem giết kẻ làm việc ác để đi cùng với tên thôi đã giúp việc cho họ. u Đà Di đến tin y đến lòng thong họ xin cho nhưng kẻ kia đến như tội. Cầm lòng nhân đức của nàng tuy phải tù tội, nhưng tránh được cái chết, ily làm ăn nữa thì

ác của mình, tôi y tho sẽ chữa tôi tâm tánh. Còn những kẻ ở trong cung càng yêu mến những con gái nhân đức kia.

Hết cái nọ này, u Đà Di được sống vui vẻ bên cạnh Thái tử. Những hai người cùng đánh cờ, cùng đọc sách, cùng hòa đàn. Thái tử là đôi thi u niên sung sống trong đời này vậy. Tuy thế có những việc xảy đến mà không bao giờ người ta nghĩ có được, hôm ấy đoàn người của nhà vua lên ứng dụng kéo ra cửa thành phía đông. Một trời quang đãng trên con đường phố, đoàn người của chủ ý dọi bóng hai hàng cây kẻ kẻ lá xòe ra như những cái quạt lớn. Qua những cây này, Thái tử nhìn thấy những người cây ruợng mình trên trời trên cùng với những con trâu hì hì cày bừa trên những thửa ruộng lầy lội. Một luồng gió mát thổi qua, Thái tử bắt giác nghĩ đến cái khoái trá trên mình người dọi bóng cây râm mát và cái cảnh lam lũ của những người làm ruộng kia dọi ánh nắng mặt trời gay gắt. Cảnh tượng này, Thái tử đã gặp từ năm còn nhỏ trong một cuộc đi dạo chơi với vua cha. Thì ra lòng những xót của người không theo thời gian mà thay đổi. Cảnh tượng này vậy qua, đi được một lát, đoàn người gặp phải một vật gì lù lù nằm choáng cửa đi. Một tên thợ săn kêu:

- Bẩm Thái tử cho tôi đến trước xem vật gì nằm choáng ngang đường. Nói đó, hèn phi ngựa chạy đến trước. Lúc Thái tử cùng bọn hầu đến gần thì thấy người thợ săn đã xuống ngựa hạ một cái vật kia qua một bên đường, vật ấy cũng đẹp như một khúc gỗ.

- Bẩm Thái tử, thấy một kẻ chết, nó vậy nó vậy vật lên ngựa để theo Thái tử rồi tiếp cuộc đi chơi, những Thái tử gò cổ nhìn lại nhìn cái xác chết mà ruợi những đường tha hồ được khoét. Thái tử thấy lòng se lại nghĩ đến đời sống của con người thật là khổ: suốt đời chỉ thấy lo lắng băng khuôn, bần hàn, già nua, chết chóc. Nghĩ vậy, Thái tử không thiết đến cuộc đi chơi nữa. Những thợ săn trông thấy Thái tử trở lại buồn rầu, lo quá. Chúng bèn bàn nhau đưa Thái tử và hoa viên rồi u Đà Di ra khuyên dè Thái tử. u Đà Di vậy vả ra vậy. Nàng thiết tha những một nàng tiên trong cảnh bồng lai. Tuy vậy, Thái tử vẫn đi m nhiên người trầm mình bên một gốc cây. u Đà Di lại gọi n non.

- Thấy Thái tử, có phải hôm nay Thái tử buồn vì nhớ lại thợ săn nói Ngài đã gặp những cảnh những tâm chẳng? Nếu vậy sao Ngài không nhân trời tối này đi dạo cho khuây khỏa lại cảnh người già kín mít sự làm gì vậy? Hay là tôi lại tôi không kịp theo hầu Thái tử chẳng?

Thái tử vẫn đi m nhiên không đáp:

- Thưa Thái tử, Ngài không nhớ hôm trong vườn hoa, Ngài đã bảo tôi là em gái Ngài, tôi có nét mặt giống Hoàng hậu không để làm cho Ngài vui sao?

Thái tử nhìn thấy đôi mắt long lanh sáng của người con gái quỳ trước mặt, ra lệnh cho nàng đứng dậy:

- Tôi không muốn nàng biết tôi buồn của tôi, bởi nàng cũng như đóa hoa vô tư kia.

- Thưa Thái tử, những đóa hoa kia cũng biết buồn rồi đó, hôm nay tôi thấy hoa nào cũng rũ rượi, như thế không phải sao?

- Hoa nào lại có thể giữ màu sắc được bền lâu.

- Thưa Thái tử đời cũng vậy, ai lại không đau khổ, buồn thất vọng và chết.

- Những cái chết của cây cỏ không mất mát gì, còn con người, con vật đến lúc biến hình có khi làm cho không ai có thể đứng gần bên được. Vì vậy tôi biết người sinh ra thì khi nên tôi muốn tìm cách để tránh cái khổ này đi. Tôi đã học cách tiêu khiển. Có cái gì tôi muốn mà không được. Thế mà cách để được yên vui tôi, làm sao tôi yên vui được lúc tôi nghĩ đến không làm sao tìm được bên cạnh tôi ai no ấm xa hoa của tôi, biết bao nhiêu người khổ sở lẫn lộn đau, già nua biến hình.

u Đà Di không phân biệt gì là thế nào bên dưới quần áo Thái tử nét mặt rõ ràng. Lúc này nhìn thấy vì mình mà những người xung quanh phải khom lưng, Thái tử gật đầu cùng u Đà Di đi dạo quanh vườn. Những người hầu tử nô ý đến gì lo ngay ngáy, sợ nếu Thái tử còn buồn thì sẽ bị vua cha quở mắng, lúc bấy giờ cũng tối rồi. Chim chóc từ bên phía vườn cũng bay về hòa thành khúc nhạc rất vui. Những hoa huệ nở và mình lên trên xóa khắp vườn làm cho những hoa khác tăng phần rực rỡ.

Tuy cảm giác vui những nét mặt trầm tư của Thái tử, nhưng lúc nhìn ra không gian được. Vua

lại tìm hết cách để làm cho Thái tử khuây. Đàn hát xướng ca không ngừng. Tuy vậy hình như không có kết quả gì mấy. Một hôm vua cha bèn u Đà Di: Thế này con hãy chiêng chiêng hát hát Thái tử ra vườn hoa của Bác mà ta sẽ ra mời tiếp xong. Con sẽ mời ngay thay mặt thắp áo xinh đẹp để cùng với nàng thiên nhiên để y làm vui cho Thái tử, vì ta chắc không ai có thể bằng con trong việc này. Nàng đình tạ hoa nở trong vườn kia không phải chỉ riêng cho Thái tử, đó là phần thưởng ta tặng cho con đó để chung vui cùng Thái tử.

Chiêng y song trên mình ngà Thái tử Thích Ca và u Đà Di đi trước một đoàn thắp áo hát rúc rúc. u Đà Di chọn nàng màu sắc tươi đẹp một bãi cây, trên một nõn, hay một khoảnh trời lớn để hát ra hai bên đường. Thái tử Thích Ca luôn luôn mỉm cười nhìn trong đôi mắt vẻn vẹn một mặt một mặt mặt buồm không dứt dứt.

Vườn hoa của Bác của vua Thế Nhân Phàm là một vườn hoa đẹp nhất xứ này. Trong vườn có các cây quý hoa là các loài đêm đêm. Nàng giởng chim giởng thú để các miền xa, nàng để ngả lối sạch sẽ như một bàn trải thảm, nàng nhuộm màu xanh tươi, nàng hắt nắng trong leo lẻo in bóng, nàng đình tạ nở vàng mơn ngời chói lên ánh sáng rực rỡ.

Vào vườn không thấy mặt mà đắm nàng màu sắc của hoa thú trong ý. Đón bên cánh hạc da thốt mát rượi, hân hoan lên nàng nân. Ngồi ta thưởng các thớ nõn của hoa này để đầu là ý đồ ra. Nói tóm lại, như chất liệu của khu vườn này tất cả cái tinh túy của vũ trụ thiên tiên.

Tuy vậy, Thái tử cũng nhìn qua loa cảnh vật rồi tìm một góc cây ngồi nghỉ và bèn ngẩng đầu u Đà Di đi dạo các nơi. Mời ngẩng đang dạo Thái tử quỳ quỳ:

- Các ngài hãy vâng lời cho ta vui. u Đà Di nàng hãy đi dạo chơi vì chỗ này mát mẻ nên tôi ngồi đây một lát, tỷ nữa tôi sẽ theo.

Thái tử ngồi một mình bên gốc cây suy nghĩ. Bao nhiêu nàng cảnh xa lạ hiện ra trong óc. Nàng phút sung sướng, nàng lúc đau buồn, nàng cảnh hào nhoáng xa hoa, nàng kẻ thù bèn đối rét, nàng thảm thương của đời người lớn lớn đi ra trong trí của vua Hoàng tử. Đang lúc vậy, một người đầu không tóc mình khoác mặt mạnh áo xù xì, tay chằng gậy đi đến. Nàng đáng đi thì uy nghi, đôi mắt thì lóng lánh như có luồng điện. Thái tử thấy trong điếu bộ lòng của người này có vẻ huyền bí, khác hẳn với nàng người thường ngày đã gặp trong cung. Thái tử hỏi:

- Ông ở đâu rồi?

- Tôi ở khu rừng xanh này.

- Ông làm gì ở đây?

- Bấm, tôi làm kẻ tu hành theo tìm học đạo.

- Tu hành là gì thế nào?

- Là một kẻ chuyên suy nghĩ đến những lý lẽ của mọi sự, mọi vật, để tìm tòi những pháp pháp phá hủy các sự phiền muộn đang buốt con người và để đi không thất, để có đó một đó, để và sau hết kiếp này không chịu kiếp khác.

Nói xong ông thấy dùng phép thần thông bay bổng lên không lơ lửng với màu sắc huyền ảo của hoàng hôn.

Thái tử mừng reo lên:

- Hay lắm! Hay lắm! Ta quyết tu theo ông cho đến chết cho nên vậy mà nghe.

u Đà Di và kẻ hầu đã quay về. Tuy dẫu ánh nắng hoàng hôn mà ai nấy cũng đều làm lòng rạo rạo Thích Ca trở nên vui vẻ.

Đêm y Thái t đầu v i vua cha cho theo tu hành nh ông th y tu kia. Vua gi t mình khuyên can.

- Ai gieo vào cho con cái t t ng điên r y? Con không ph i là nhà vua trên muôn ngàn dân x này sao? Bấy gi con i làm m t ông th y tu c c kh , rách r i, thì ta nh c nhã bi t bao nhiêu; dòng dõi vua chúa không ph i đ n đây là h t?

- Th a cha, công đ c c a cha m nh tr i nh b . Con s ng gi a châu báu ng c ngà, gi a nh ng s n ng niu, chi u chu ng, không còn thi u gì n a. Tuy v y b y lâu nay con v n b nh ng phi n mu n mà không đ c vui gì, không vàng ng c gì làm khuây kh a đ c. Nay tình c con g p đ c m t v tu hành nghe có m y i c a ng i mà lòng con nh c t đ c gánh n ng t b y lâu nay đè nén. V y xin vua cha cho con đ c xu t gia, đó là m t cách yên vui hoàn toàn v y.

- Ta đã h t s c chi u Thái t , nh ng đ n v c này ta không th nghe theo. Con là con nhà vua, con s là nhà vua, ta ch bi t có th , con đ ng xin nài gì n a.

T đ y vua truy n i nh cho nh ng ng i h u canh gi trong cung r t nghiêm ng t. Thái t đi đâu là ng i theo, tuy v y nghĩ đ n chuy n xu t gia, Thái t v n luôn luôn vui v .

Đêm nào cũng v y, c c a thành v n có i nh canh nghiêm nh t, i có lính đi tu n ti u. Thái t Thích Ca v n ngày đêm lo nghĩ v k xu t gia.

M t đêm Thái t i cho trong cung c m không còn m t ti ng đ ng, nh nhàng nh m d y khoác áo, d t vào mình m t thanh ki m ng n. Qua m y cánh c a s đ m , tr i đêm ch còn nh p nhánh sao m , Thái t v n mình t trên c a s t ng th ba nh y xu ng v n hoa.

Th nh tho ng lính h u i vác cung đi qua i. Thái t Thích Ca v a r i xu ng đ t, thì nhún mình nh y vào m t nhóm lái đ tránh nh ng quân lính canh. V a lúc y m t bóng đen b bên cũng nh y x theo. Thái t Thích Ca nhanh nh n khóa hai tay ng i y.

- Bm Thái t, tôi đây .

Nghe giọng nói Thái t Thích Ca nh n đ c ti ng c a Xa N c, ng i h u trung thành c a mình.

- Ng i làm ta gi t mình t ng quân gác, th đã xong ch a?

- Bm lũ kia u ng r u t m thu c mê ng lẩn ra c . Tôi đ nh vào đây đ m i Thái t đi ngay. Tôi nh m cái c a s Ngài v a nh y qua, nh ng quân canh lúc y ch a đi khu t.

- Thôi chúng ta nhanh chân ch , ng a đâu?

- Bm d i cây d a n c đ ng kia.

Hai ng i len qua các nhóm cây r i lên ng a. Trong đêm chân con ng a c a Hoàng t sáng lên nh b n ng n đèn xanh. Tuy v y lính canh không ai bi t c . Anh nào cũng đang đánh m t gi c ng ngon. Không m y ch c hai con ng a đã n n móng trên con đ ng v ng v ngoài thành Ca T La V . Phá xá lâu đài im l ng đang êm gi c trong đêm khuya, d i trắng sao m m , d n d n b b i bi n xa trong đêm mù, r i tan m t, Thái t v a đ n m t khu r ng r m:

- Xa N c trung thành i, thôi anh hãy v , mang con ng a v t ng u Đà Di vì ta không mu n m t ai theo ta vào trong r ng rú.

Xa N c toan kêu nài, Thái t bèn ra hi u nên vâng l i v ngay.

Xa N c bu n r u d n con ng a v . Lúc quay l i bóng Thái t v a khu t trong r ng r m.

Trời vừa sáng, u Đà Di nghe có tiếng gọi nhỏ nhỏ vọng ngoài cửa. u Đà Di vừa mở cửa. Xà Nức đã hét hỏi thà:

- Bấm cô nàng, Hoàng tử thấy cô con gái quý, tôi đã bắt nó ở bên ngoài, thôi xin chào cô nàng tôi đi chử u đây.

u Đà Di nhìn xuống áo Xà Nức hỏi chuyện đầu đuôi. Xà Nức đem câu chuyện thuật lại, u Đà Di khóc sụt sùi, Xà Nức an ủi:

- Thà cô đây là ý muốn của Thái tử, làm nào cô nàng không muốn Thái tử vui hay sao?

Tuy vậy nàng vẫn không thể nén lòng mình, bỗng Xà Nức ngẩng đầu, ra ngoài lấy ngựa của Xà Nức phóng nhanh bay ra ngoài hoàng thành trốn về rừng núi hoang vắng. Xà Nức ngẩng lên nhìn mình lúc đầu buồn bã. Ngoài sân chim rù lông đứng chờ đợi đi.

Ba ngày sau trong rừng rậm, ngẩng nhìn lên trời thấy đôi chim mà vẫn không tìm được Thái tử. u Đà Di đã ngã gục bên cửa, mặt trời thối, đến lúc mặt trời mọc nàng thấy trong mình như nhóm khác lạ. Mặt trời mình tròn trĩnh không râu không tóc, nhưng với những đôi mắt nhìn trên mặt mình có vẻ đã hiểu thấu lòng mình. u Đà Di nhìn nhận những đôi mắt, nàng lại thấy con gái của mình đang đứng bên mặt gốc cây như chờ đợi lại lấy ngựa đi trốn. Những kia gọi giật lại:

- Nàng u Đà Di.

Nghe gọi đúng tên mình, nàng quay lại nhìn những con ngựa cũng cần đi xem thấy những ai nào bị bắt mình.

- Cô không nhớ tôi sao?

- Thưa cô, tôi không hiểu rõ.

- Nàng không nhớ nàng đã cho tôi cầm nhà nàng hay sao? Nàng chóng quên thôi?

Tôi nghe rằng ma quỷ hiện lên ám ảnh mình vì nàng không nhớ người này là ai. Tuy vậy nàng vẫn giữ phép trừ.

- Phôi, tôi biết cô đang bận tìm Thái tử phải không?

Nghe người đoán đúng ý nghĩ mình, nàng vội kêu lên:

- Cậu ơi, Hoàng tử đâu có bận gì giúp tôi. Thái tử đi làm sao?

- Thái tử đã đi xa rồi cô. Cô hãy nghỉ yên đây rồi tôi sẽ giúp cô.

u Đà Di vâng lời nghe theo.

- Không gì cô, tôi là một kẻ tu hành lâu năm nên trong lòng này hết đi hết phép mầu nhiệm, đã đoán biết những việc đã qua và sắp xảy ra. Đêm qua nhìn một ngôi sao tôi biết rằng Thái tử sẽ xuất gia, tôi rất vui mừng, vì thế nào Hoàng tử sau này cũng sẽ là một vị đại sư.

- Thưa cô, thì tôi có gặp được Hoàng tử không?

- Nàng hãy yên tâm, Hoàng tử đã vào lòng sâu khó lòng mà gặp được, nhưng nàng hãy vui đi, vì thế nào Ngài cũng thành Phật mà thôi.

- Phọt là th nào? Bm c có uy quy n, có sung s ng h n Hoàng t không?

- Chính chúng tôi cũng c tu đ m t ngày kia đ c th y ánh sáng c a Phọt đây. Phọt là đ c đ i t đ i bi thông thu c h t nh ng lý l cao siêu, nh ng nguyên nhân huy n bí đ ch v chúng ta tránh xa con đ ng t i l i kh s , các ông hoàng làm sao sánh k p.

- Th li u Hoàng t có thành Phọt đ c không? Ngài có v v i chúng ta không?

- Th nào Ngài cũng thành Phọt, m t đ c Phọt x a nay ch a t ng có th gi i này. Thôi tôi ch nói ch ng y cho cô vui, cô nên nghe tôi v ngay nhà vì chính là lúc cô nên v theo s suy đoán c a tôi, cô hãy c i ng a ch y v nhà đi, tôi s đ a cô ra kh i r ng này, đây m y viên thu c cô hãy c m l y đ c u ng i. Bây gi cô hãy ng m m t viên đi. V a ng m xong t c thì nàng th y trong ng i vui t i t ki m đ c l i đ t an i mình:

- Hoàng t r i s thành Phọt, ng i s v v i chúng ta.

Đ n c ng nhà, nghe có ti ng khóc m i ch y vào thì th y m và em đang ng i bên gi ng c a cha. Ông c đang thoi thóp trên gi ng b nh. Nàng c m m t viên thu c b vào mi ng cha, t c thì ông c m m t ch ng tay ng i d y t nh tảo nh th ng, nàng bèn l y hai viên thu c khác đ a cho m và em t c thì ai n y đ u tr nên vui v .

Bà m ôm l y em vào lòng:

- Tôi l i g p đ c con tôi vui t i h n tr c, th t là ph c quá. Nh ng làm sao con l i v đ c đây?

u Đà Di đem m i chuy n k l i cho cha m nghe.

Hai cò đều tỏ vẻ sung sướng. Vừa lúc ấy, nhẽng cây cỏ ngoài vườn cũng đều reo lên, cây khế nói:

- Nàng đã vẽ, nàng sẽ vui vẽ ca hát với chúng ta, ở bên gốc cò a ta.

Cây huế :

- Đêm nay tôi sẽ nhả hoa trẽng mĩm t cho nàng vuốt ve.

Cây hồng:

- Tôi sẽ búi lấy tóc nàng, nàng ơi!

Con ngỗng:

- Nàng sẽ chìa tay xinh đẹp cò a nàng cho tôi mĩm lúa.

Mặt hồ :

- Chiếu chiếu, nàng lội ra đây rửa chân, tôi lội để ôm bóng nàng.

Chim bồ câu và chim chích:

- Nàng i cùng chúng ta hát đây.

Con chó:

- Nàng ve vu t tôi đi, ve vu t tôi đi.

Con chim t ngày nàng r i cùng đi n v n bay theo nàng:

- Tôi s luôn luôn đ u trên cây đàn c a nàng.

u Đà Di t ng nh ng ngày mình s ng trong cung đi n bên c nh v Hoàng t ch là m t gi c m ng xinh đ p đ đ m trang cho đ i s ng c a mình, t đây nàng m i th t s ng vui v bên c nh nh ng c nh v t lúc nào cũng âu y m mình.

Thu t gi : Tr c Hi n